

---

[2008-33-RE](#)

**CAUSA 2008-33-RE**

**Número de registre 527-2008. Recurs d'empara**

**SENTÈNCIA DEL 12 D'OCTUBRE DEL 2009**

---

**BOPA núm. 78, del 21 d'octubre del 2009**

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 16 de desembre del 2008, per la representació processal del Comú d'Encamp, mitjançant el qual interposa recurs d'empara contra l'aute del 28 de març del 2008, dictat per la Secció Civil del Tribunal de Batlles i contra els autes del 18 de setembre i del 27 de novembre del mateix any, dictats per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, per haver-se produït una presumpta vulneració del dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret i del dret a un procés degut, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, i atès que demana al Tribunal Constitucional que dicti una sentència que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets fonamentals esmentats, que anul·li les resolucions objecte de recurs per tal que el Comú d'Encamp pugui contestar la demanda formulada en la causa a quo i que retrotregui les actuacions al moment de dictar la resolució de primera instància;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 88 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítol sisè;

---

Vist l'informe del Ministeri Fiscal del 2 de febrer del 2009;

Vist l'acte del Tribunal Constitucional del 30 de març del 2009 que va admetre a tràmit la causa, amb efectes suspensius;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 16 d'abril del 2009, per la representació processal de la societat CEVALLS, SA;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 20 d'abril del 2009, per la representació processal del Comú d'Encamp;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 22 d'abril del 2009, per la representació processal dels Srs. Willy Van Den Bergh i Miquel Molero Grau;

Vistes les conclusions formulades, dintre de termini, per les parts i pel Ministeri Fiscal;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Didier Maus;

## **Antecedents**

### Primer

Els Srs. Willy Van Den Bergh i Miquel Molero Grau van presentar una demanda en judici verbal civil a tramitar pel procediment ordinari contra la societat CEVALLS, SA i contra el Comú d'Encamp. En aquesta demanda formulaven diverses accions, concretament l'"actio Finium Regundorum" acció d'aternament, l'acció declarativa de domini, declarativa de drets i acció confessòria de servitud, acció reivindicatòria, acció negatòria, acció de responsabilitat extracontractual "lex aquilia" i interdicte d'obra nova o "quod vi aut clam."

---

## Segon

El Comú d'Encamp, sense contestar a la demanda, va sol·licitar que es convoqués a les parts per decidir quin era exactament el procediment que calia seguir, ja que s'havia formulat un interdicte d'obra nova que, d'acord amb l'article 86 de la Llei transitòria de procediments judicials, havia de ser resolt mitjançant un procediment abreujat.

## Tercer

El 28 de març del 2008, el Tribunal de Batlles va dictar un aute mitjançant el qual desestimava les pretensions del Comú d'Encamp, decidia continuar la tramitació del judici de conformitat amb les normes del procediment ordinari pel que feia a totes i cadascuna de les pretensions adduïdes en la demanda i considerava preclosa la possibilitat d'evacuar el tràmit de contesta del Comú d'Encamp.

## Quart

El Comú d'Encamp va presentar un recurs d'apel·lació contra aquesta decisió i, el 18 de setembre del 2008, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia decidia inadmetre l'apel·lació, ja que no es tractava d'una resolució que impedís la continuació del judici de primera instància, ni que hi posés fi, sinó que constituïa una decisió interlocutòria que resolva arguments i pretensions de caire merament processal.

## Cinquè

El Comú d'Encamp va formular, aleshores, un incident de nul·litat d'actuacions per considerar que s'havia vulnerat el seu dret a la jurisdicció i se l'havia situat en indefensió.

## Sisè

El 27 de novembre del 2008, la Sala Civil del Tribunal superior de Justícia acordava desestimar aquest incident de nul·litat d'actuacions.

El 16 de desembre del 2008, la representació processal del Comú d'Encamp va presentar un recurs d'empara en què manifesta que l'aute del Tribunal de Batlles no solament resol qüestions de caire merament processal, sinó que valora qüestions de fons pel fet de resoldre que el Comú d'Encamp no podia contestar el fons de la demanda perquè li havia preclos el tràmit. El recurrent considera que aquest fet li vulnera els drets a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a un procés degut i per aquest motiu va recórrer l'aute esmentat.

Aquesta indefensió s'ha produït doblement perquè el Tribunal Superior de Justícia no va voler entrar a valorar que l'aute de la Batllia resolva la qüestió de fons sobre la contesta del Comú d'Encamp.

El fet de no poder contestar la demanda no pot ser considerat una qüestió merament processal, ja que deixa a una part sense la possibilitat de defensar-se.

A més, aquestes resolucions judicials posen en perill valors constitucionals com el de legalitat, seguretat jurídica i la interdicció de tota arbitrietat. S'entén que dins el marc de la tramitació d'un recurs de reposició contra una providència, no es pot entrar a valorar i menys decidir una petició extraordinàriament tan important com deixar al Comú d'Encamp sense poder contestar el fons de la demanda principal.

Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que dicti una sentència que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets fonamentals esmentats, que anul·li les resolucions objecte de recurs per tal que el Comú d'Encamp pugui contestar la demanda formulada en la causa a quo i que retrotregui les actuacions al moment de dictar la resolució de primera instància.

El 2 de febrer del 2009, el Ministeri Fiscal va presentar un informe mitjançant el qual s'oposava a l'admissió a tràmit d'aquest recurs d'empara, perquè allò què realment pretenia el recurrent era una revisió i reforma de les consideracions jurídiques adoptades en les resolucions objecte de recurs, que estan fonamentades jurídicament i que no són arbitràries, per tant, no hi ha la vulneració de cap dels drets recollits en l'article 10 de la Constitució.

---

El Ministeri Fiscal recorda que, d'acord amb l'article 86.1 de la Constitució, la interpretació de les normes de procediment correspon per natura a la jurisdicció ordinària i que la qüestió plantejada pel Comú d'Encamp no és matèria d'ordre constitucional, ja que la interpretació efectuada pel Tribunal Superior de Justícia sobre les normes habituals de procediment civil no és arbitrària, sinó d'estricta compliment del principi de legalitat en base als criteris habituals d'interpretació.

Així doncs, el Ministeri Fiscal sol·licita la inadmissió a tràmit del recurs d'empara 2008-33-RE.

Novè

El 30 de març del 2009, el Tribunal Constitucional va acordar admetre a tràmit la causa, amb efectes suspensius.

Desè

El 16 d'abril del 2009, la representació processal de la societat CEVALLS, SA va presentar un escrit d'al·legacions en què manifestava que "Tot i considerar que hauria estat del màxim interès per a la resolució de la present causa que l'Hble. Comú d'Encamp hagués formulat contesta a la demanda, aquesta representació processal no pot deixar de compartir les consideracions contingudes a l'informe emès pel Mag. Ministeri Fiscal, doncs, el recurs d'empara plantejat per l'Hble. Comú d'Encamp pretén del Tribunal Constitucional que aquest s'abrogui la competència sobre la interpretació de les normes de procediment que, segons reiterada jurisprudència d'aquest M.I. Tribunal correspon als òrgans jurisdiccionals ordinaris."

Onzè

El 20 d'abril del 2009, la representació processal del Comú d'Encamp va presentar un escrit d'al·legacions en què contestava a l'informe del Ministeri Fiscal i considerava que l'objecte del recurs d'empara no s'emmarca en el fet de si la interpretació i l'aplicació de les normes processals correspon en exclusiva als jutges i als tribunals de la jurisdicció ordinària, cosa que no es discuteix, sinó sobre la indefensió que s'ha produït en la tramitació d'un recurs de reposició en el marc d'un judici declaratiu tramitat pel procediment ordinari. Aquesta manera de procedir és arbitrària, ja que s'ha apartat el Comú d'Encamp del judici principal mitjançant una decisió pronunciada en un recurs de reposició que no va ser degudament motivada.

---

Aquesta manera de procedir ha produït una indefensió, atès que el motiu pel qual no s'ha pogut contestar a la demanda principal és desenraonat i desproporcionat.

Per acabar, aquesta part reitera les seves pretensions contingudes en l'escrit d'empara.

Dotzè

El 22 d'abril del 2009, la representació processal dels Srs. Willy Van Den Bergh i Miquel Molero Grau, va presentar un escrit d'al·legacions en què manifesta que la part recurrent no deixa clar contra quina resolució formula el recurs d'empara. En efecte, la suposada vulneració es produeix en la resolució de primera instància, però cap instància superior es pronuncia en relació amb la seva correcció, ja que el Tribunal Superior de Justícia declara la inadmissió formal del recurs d'apel·lació i aquesta inadmissió es confirma en la resolució de l'incident de nul·litat d'actuacions. Per tant, la resolució inicial és ferma i no es va formular cap actuació de contingut constitucional en forma contra ella. Per tant, la pretensió del Comú d'Encamp d'anul·lar la resolució del 28 de març del 2008 de la Batllia i de retrotreure les actuacions a aquell moment és improcedent i ha de ser desestimada.

Posat cas que es considerés que aquest recurs d'empara està correctament formulat, aquesta part considera que no hi ha contingut constitucional, ja que es tracta d'una qüestió de legalitat ordinària.

Pel que fa al fons, manifesta, substancialment, que la part recurrent havia estat emplaçada per part de la Batllia per contestar el tràmit de contesta, en canvi va fer allò que va creure que li convenia, malgrat pogués ser incorrecte. Efectivament, el fet de constatar la preclusió d'un tràmit no es pot considerar un tema de fons, sinó que és clar que és un tema d'impuls processal i de tràmits establerts legalment.

Segons el parer d'aquesta part, ningú va privar el Comú d'Encamp de cap dret, aquest sabia que havia de contestar, i va escollir, en aplicació de les normes d'un altre procediment, pretendre obrir un incident i no va contestar al fons. El Comú hagués pogut plantejar la seva qüestió de procediment en qualsevol moment abans del dia establert per la contesta, o podia haver contestat i al mateix temps formular l'incident, o podia haver demanat l'incident i alhora i subsidiàriament, haver contestat la demanda. Ara bé, es va limitar a aprofitar el tràmit de contesta per dur a terme una actuació processalment improcedent, per tant, el tràmit va precloure i va perdre la possibilitat de contestar. El Comú recurrent ha d'assumir les conseqüències de la seva pròpia estratègia processal que va ser una conducta conscient i voluntària.

---

Per tant, s'ha de concloure que no existeix cap mena de vulneració del dret a un procés degut, s'ha de desestimar el recurs d'empara en tots els seus termes i imposar el pagament de les costes processals en seu constitucional en la seva integritat a la part recurrent.

Tretzè

El 8 de maig del 2009, el Ministeri Fiscal, i, el 12 de maig del mateix, totes les representacions processals de les parts, respectivament, van presentar els seus escrits de conclusions en què reproduïen els arguments i les al·legacions continguts en els seus escrits anteriors.

### **Fonament jurídic únic**

En el marc d'un litigi que enfronta dos particulars amb la societat CEVALLS, SA i amb el Comú d'Encamp en relació amb diverses accions d'atermenament, el Comú d'Encamp demana l'empara per vulneració del seu dret a la jurisdicció.

Sense haver d'esmentar les etapes diverses del procés, cal recordar que el nucli de la qüestió rau en determinar si aquest litigi havia de ser jutjat pel procediment ordinari o pel procediment abreujat.

En la seva decisió del 28 de març del 2008, el Tribunal de Batlles va desestimar les pretensions del Comú d'Encamp i va acordar que calia seguir el procediment segons les regles ordinàries.

En apel·lació, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va decidir que la decisió del Tribunal de Batlles no era una resolució que impedisís la continuació del judici de primera instància, ni que hi posés fi, sinó que constituïa una decisió interlocutòria que resolïa arguments i pretensions de caire merament processal sense perjudicar els debats i les conclusions sobre el fons.

En la decisió que resolïa l'incident de nul·litat d'actuacions, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia reiterava que les resolucions interlocutòries no són susceptibles de recurs quan no impedeixen la continuació del procés.

De manera específica, el Tribunal Superior de Justícia va declarar que la decisió del Tribunal de

---

Batlles no era una resolució que impedisís la continuació del judici de primera instància, ni que hi posés fi, sinó que constituïa una decisió interlocutòria que resolïa arguments i pretensions de caire merament processal.

El Comú d'Encamp al·lega que aquestes decisions vulneren el seu dret a presentar els seus arguments i, per tant, vulneren el dret a la jurisdicció, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

D'acord amb l'article 86.1 de la Constitució, el Tribunal Constitucional ha considerat reiteradament que la interpretació de les normes de procediment correspon per naturalesa als òrgans de la jurisdicció ordinària i que només adquireix relleu constitucional quan la resolució no dóna resposta a les qüestions plantejades, quan incorre en un error material patent, quan es immotivada o quan resulta arbitrària, en el sentit de lògicament no raonable (veure per exemple, la sentència recaiguda en la causa 2006-24-RE del 25 de maig del 2007).

En aquest cas, el Tribunal Superior de Justícia va pronunciar, de manera coherent i raonada, que la decisió del 28 de març del 2008 del Tribunal de Batlles només es pronunciava sobre qüestions de procediment, concretament, la possibilitat de seguir l'examen del litigi pel procediment ordinari, que no perjudicava l'intercanvi dels arguments sobre el fons i que, per consegüent, no vulnerava el dret del Comú d'Encamp de presentar els seus arguments d'acord amb les normes habituals. Tal com es va pronunciar el Tribunal Superior de Justícia, la decisió de primera instància "constitueix una decisió interlocutòria que resol arguments i pretensions de caire merament processal."

Per tant, no es pot atorgar l'empara al Comú d'Encamp

## **DECISIÓ:**

En atenció a tot el que s'ha exposat, el Tribunal Constitucional, per l'autoritat que li confereix la Constitució del Principat d'Andorra,

## **HA DECIDIT:**

Primer



---

Declarar que no s'ha vulnerat el dret del recurrent a la jurisdicció.

Segon

Desestimar el recurs d'empara 2008-33-RE.

Tercer

No s'escau cap condemna al pagament de les costes processals, ni dels honoraris d'advocat.

Quart

Publicar aquesta sentència, d'acord amb el que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

I així, per aquesta sentència nostra, que ha de ser notificada a la representació processal del Comú d'Encamp, a la representació processal dels Srs. Willy Van Den Bergh i Miquel Molero Grau, a la representació processal de la societat CEVALLS, SA, al president de la Batllia, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal, ho pronunciem, manem i signem a Andorra la Vella, el 12 d'octubre del 2009.

Carles Viver Pi-Sunyer Pierre Subra de Bieusses

President

Vicepresident

Miguel Herrero de Miñón

Didier Maus

Magistrat

---

